

פישע הטימטום

ה גרוע מפשע — זה טימטום! קרא פעם המרקוז דה טאליראנד, שר החוץ של גאסוליאון. הניסוח היה נבון מאד. בחיים המדיניים הטיפש תמיד גרוע מן הפושע. את הפושע אפשר לרפא, אבל אי אפשר לרפא את המטומטם. כאשר מדובר על גורלה של מדינה, הטיפשים מסוכנים לאין שעור יותר מאשר הפושעים.

אילו חי טאליראנד כיום, היה משתמש באימתו הקלאסית שנית: לגבי מערכת ההסברה של ישראל.

זוהי שרשרת של בוזונות ותבוניות, המצטרפת לפשע לאומי ראי שון כמערה. זהו פשע, שגרם לי אובדן רבים מן החישיגים שנקנו בדם לוחמים. זהו פשע שעוד עתיד לעלות למדינה ברם רב.

על שלושה פשעי ההסברה ועל ארבעה לא ישיבנו:

בחזית הפנימית, היא כמעט הצליחה לנחק את הקשר בין החזית והעורך, ולחבל במוראל של העם.

בחזית העולמית, היא ציירה את ישראל כשותפת קטנה בקנוניה בווייה.

בחזית הערבית המעיטה את דמות הנצחון של צה"ל וסייפה לחלוטין את מטרותיה של תנועת השיחרור העברית.

בכל החזיתות גם יחד, היתה מטומטמת לחלוטין.

★ ★ ★

פני שבועיים קרה ברפיח הכבושה מאורע, אשר לדברי העיתונות העולמית נסתיים בהריגת למעלה מחמשים ערבים.

עד כמה שהדבר עצמו היה טראגי, הרי לא היה עדיין בחזקת אסון לאומי. במשטר של כיבוש צבאי עלולות לקרות תקריות כאלה. האשמה גם לא רבצה במקרה זה על המושל הצבאי.

אולם בידי מנגנון ההסברה הפכה התקרית לשואה מדינית ממדרגה ראשונה. הוא לא פירסם מיד הודעה מוסמכת וגלויית-לב. הוא לא החיש מיד לרפיח את שליחי העיתונות העולמית והמקומית, כדי שיבדקו במקום מה בדיוק קרה.

בטשטוש שאין למעלה ממנה, חשב מני גנון זה שאפשר להשתיק מאורע כזה בשעה כזאת, במקום הרגיש ביותר בעולם. כך קרה שההודעה הראשונה באה מפי אנשי אונג'רא במקום, שדיברו על טבח מחרתי. ההשתקה הישראלית נראתה בעיני כל העולם כביטוי של מצפון רע. מיד החלו תחנות השידור הערביות לשאוג שנערכה שחיטה בעונה, וכי משטר של טרור בלתי-אנושי השולט ברצועה. רדיו מוסקבה גילה כי הישראלים השתמשו בגנאויים. העולם כולו זועזע.

באותה שעה היה גורלה של חי רצועה מונח על כפות המאזניים הבינלאומיים. הידיעות הנוראות על "הטבח ברפיח" הכריעו את חכף. מוכיר האו"ם שחיסם עד אותו רגע, דרש עתה לשגר מיד את אנשי או"ם למקום. ישראל נאלצה להסכים לכך, כדי להציל מה שניתן להציל. באופן אוטומטי הפך האו"ם לאפוסטרופוס של חי רצועה. על סיכויי ישראל לחזיק ברצועה ירדה מכח נוספת, ואולי ניצחת.

זה היה גרוע מפשע. זה היה טימטום.

★ ★ ★

רשת רפיח היתה רק דוגמה אוסיינית אחת לשיטת הפעולה של ההסברה הישראלית. השיטה עצמה היא כללית ואחידה. יחד עם צה"ל הגיע לרצועה עזה המימשל הצבאי. מה ושל היו מקרים שלא היו צרי-

כים לקרות. אולם בסך הכל היה השלטון הישראלי החוש הומאני, צודק והוגן.

במקום נתגלו עובדות מזועזעות. אנשי חי רצועה הוחזקו למעשה על-ידי המצרים, משך שמונה שנים ארוכות, במחנה-ריכוז ענקי, מבלי יכולת לנסוע בחופשיות למצרים או לכל מקום אחר. יחס הבוה והריכוז הגיעו לכלל פרטים מדהימים. כך, למשל, הותקנו תחנות-רכבת נפרדות למצרים ולפלסטינאים, כדי שהעם השליט לא יתערבב עם העם הי משועבד. וככל שרבצה תהום בין המצרים לבין תושבי עזה, כך רבצה תהום שניה לבין תושבי עזה לבין הפליטים. אפילו הי מכובדים והמשכילים שבין אלה האחרונים לא זכו לעבודה או לכהונה ציבורית, גורשו מכל משרד קבצונים.

זו האמת. מי שמע עליה? אף לא איש אחד. בימים הגורליים, כי

יסתובב ברצועה ללא ליווי ופיקוח. זה היה גרוע מפשע. זה היה טימטום.

★ ★ ★

הכשרון הנורא של ההסברה כלפי הי מרחב הערבי היה בולט מן הרגע הי ראשון של המלחמה.

בעיני העולם כולו, ובעיני הערבים בפרט, נוצר רושם חדאי כי ישראל פעלה כבובה בשליחות הצרפתים והבריטים, שני הגור-מים הבוויים והשנואים ביותר בכל רחבי אסיה ואפריקה.

לא נתחזק הפעם על הצד הפוליטי של עיסקה זו. נצביע רק על הצד ההסברתי: ישראל לא עשתה דבר וחצי דבר כדי להזים רושם זה ולקבוע לעצמה דמות עצמאית בעיני מיליוני הערבים.

ברגע שחילי צה"ל עברו את הגבול,

השגאות שיעלו בדם

היתה ממשלת ישראל צריכה להציף את הי מרחב הערבי בהודעה משודרת שהיתה צרי-כה לכלול הצעת-שלום ברורה ומנוסחת, הי צעה של פגישה אישית מיידית של עבד אל-נאצר ובנג'וריון אצל טיטו או ניהרו, ואוליטמטום ברור שצה"ל ישמיד את הצבא המצרי אם לא יתקבלו הצעות אלה מיד.

יתכן מאד שההצעה היתה נדחית — או לם כל המלחמה היתה נראית מאד אחרת. **כרנע שהודיעו הכרטיסים והצרי פתים על התערבותם הצבאית, היתה ישראל צריכה לפנות ברדיו וברפוס לכל ערבי במרחב לאמור: המלחמה בין ישראל ועמי ערב פותחת את המרחב בפני הדירת האימפריאליזם הכרטימי, הצרפתי והסובייטי. אם תסכים ממשלת מצריים לשלום מידי, תוך 12 שעות, יושמט הכסים מתחת לי התערבות הכרטימית-צרפתית ויני מנע אסון גדול למרחב.**

גם לו נדחתה ההודעה זו, היתה בכל זאת משנה לגמרי את המצב התעמולתי של הי מלחמה.

ברגע שהגיעו חילי צה"ל אל התעלה, ומפלת הצבא המצרי היתה מוחלטת, היתה ישראלי שוב צריכה לפנות אל השליט המצרי בהצעה נדיבה, מכובדת ומרחיקת-לכת ל-

שלום, תוך יצירת חזית משותפת נגד הי אימפריאליזם הזר. יתכן שהשליט היה מנצל הצעה זו באותו רגע של יאוש, תחת לורוק את עצמו לתוך זרועות האמריקאים או הי סובייטים. אך לו גם טירב לקבל את הי הצעה, הרי היה עצם פרסומה משחרר את ישראל מן הכתם של שיתוף-פעולה עם הי אימפריאליזם הזר.

שום דבר מכל זה לא נעשה, לא היה בכלל מי שיכול היה לחשוב על כך ולפעול בהתאם — כי אין בישראל שום מוסד מתאים.

האנגלים המטירו על קאחיר רי אלכסנדריה מיליונים של כרוזים. שום כרוז ישראלי לא הוצנח. הי אנגלים הפציצו את תחנת קולי-ערב ועזו מיד על אותו גל. הם שידרו לעולם הערבי כמעט כמשך 24 שעות כיום. לישראל אין אפילו תחנת-שידור המוקדשת כולה לי עולם הערבי. בימי הקרבות הפי תפקה בהרחבת מהדורות החדשות שלה — טיפה לעומת מכול חספי ברה שהיה דרוש.

החיל הערבי לא יצא לכבוש שטחים. הוא יצא כדי ליצור תנאים חדשים לשלום. אם עלה מאמץ זה בתוהו, הרי זה במידה רבה באשמת האימפוטנסיות הרעיונית והי מעשית של מנגנון ההסברה. מראשית המל-חמה ועד סופה, לא הורגש קיומו של מני גנון זה כלל.

זה היה גרוע מפשע. זה היה טימטום.

★ ★ ★

בתום הסיכוב השני ערך המכון של ג'ורג' גאלום משאל-עם בינלאומי על השאלה: "האם אתה מסכים או מתנגד לסער-לת ישראל במצריים" בשמונה בירות ערי למיות היה רוב מכריע נגד ישראל, ורק באחת היה רוב למען ישראל.

התוצאות היו:

בניו-יורק, בחשינגטון ובשיקאגו: 43% נגד ישראל, 23% בעדה, השאר נמנעים. בי מלבורן: 23% נגד ישראל, 31% בעדה. בסטורונטו: 43% נגד ישראל, 25% בעדה. בווינה: 75% נגד ישראל, 6% בעדה. בהל-סינקי: 70% נגד ישראל, 12% בעדה. במי-לאנו וברומא: 55% נגד ישראל, 20% בי עדה. באוסלו: 89% נגד ישראל, 11% בי עדה. אין בכלל נמנעים. בבון: 60% נגד ישראל, 9% בעדה. באמסטרדם: 24% נגד ישראל, 42% בעדה.

עברו הימים בהם אפשר היה להפעיל כוח גם בעולם ללא התחשבות בדעת העמים. גם שחרון של כוח זקוק לתמיכה ולאזהרה כדי להצליח. המשאל של גאלום מוכיח כי עמי העולם המערבי התנגדו באופן מכריע לפעולת ישראל. ברחבי אסיה ואפריקה, וב-גוש הסובייטי, היתה התנגדות זו אוטומטית.

פירוש הדבר היה כי נצניו כל העמים באו"ם ידעו, כבואם לחכי ריעו בעניני המרחב, כי תרוב הי מכריע בארצותיהם תובע מחם פעולה נגד ישראל, וכי רוב זה לא יסכים לשום צעד שיחיה לטובת ישראל.

איך קרה הדבר? אפשר להטיל את האשם על נספחי העתונות של ישראל בבירות הי עולם, כמעט כולם בבלרים מפלגתיים קטנים, שקיבלו רוב נחמד זה כפרס עבור עסקות מפלגתיות. אולם גם לו היתה ממשלה זו מי סוגלת לשלוח לתפקיד זה אנשים בעלי כשרון מינימלי, לא היה זה משנה בהרבה — כי ממילא לא ניתן להם שום חומר הי ראוי לשמו.

המדינה שטענה כי יצאה לקרב כדי לבער קני פיאדיין, לא חילקה עד כה בעולם אף חוברת אחת על פעולות הפיאדיין. לא חול-